

Workshop

Att coacha företag på AI-resan

ai.se/innovationssystemet

Vilket påstående stämmer bäst in på företaget?

Ledarskap

Vision, organisation och möjliggörande
Ambition

Kompetens

Kunskap, talanger och samarbeten
Förmåga

Användningsfall

Identifiera, bedöm och prioritera
Värdeerbjudande

Genomförande

Data, systematik och transformation
Värderealisering

Ansvar & säkerhet

Risker, juridik och etik
Ansvarsfullt användande

Nyborjare

Vi har ingen tydlig plan för AI och inget eller svagt stöd till AI-initiativ från ledningen.

Vi har börjat använda Generativa AI-verktyg för enklare uppgifter, men vi saknar förmåga att anpassa lösningar eller bedöma risker. Företaget är beroende av externa leverantörer för allt utöver grundanvändning.

Några enstaka medarbetare experimenterar med Generativa AI-verktyg, men förståelsen för hur AI kan användas för att öka vår konkurrenskraft är låg. Det finns inga gemensamma AI-projekt planerade.

Vi har inte kört några AI-projekt ännu och idéerna för hur eller om det ska genomföras är begränsade. Individuer har testat AI-verktyg men kopplingen till verksamhetsmålen saknas. Kritiska beslut i verksamheten tas utan dataunderlag.

Vi har inga riktlinjer för AI-användning och det är oklart vem som ansvarar för att bedöma risker och kvalitet. Medarbetare använder AI-verktyg utan särskild vägledning kring datasäkerhet, integritet eller etik.

Nyborjare

Utforskare

Vi känner till att AI utvecklas snabbt och kan skapa stora förändringar – men vi är fortfarande osäkra på hur vi ska skapa nytta med AI-teknik, utöver enkel användning av GenAI-verktyg.

Individer får ut värde från språkmodeller i form av enklare assistenter. Kompetens saknas för att själva utveckla AI-lösningar och för att sätta upp värdeskapande arbetsflöden. Beställarkompetensen är begränsad.

De flesta har tillgång till något AI-verktyg för individuell effektivisering men de use-case som finns i bolaget har uppstått närmast slumpmässigt utan närmare eftertanke. Ingen AI-användning mäts eller målsatts.

Osäkert om vi har tillgång till rätt AI-verktyg för att skapa hållbar nytta, piloter/PoC:ar skapar sällan värde. Struktur för att driva AI-projekt systematiskt saknas och det är lågt prioriterat att finansiera olika AI-initiativ.

Vi diskuterar risker men saknar tydliga policies. Viss vägledning om vilken data som inte får delas med AI-verktyg finns, men uppföljning och ansvar är otydligt. Data som skulle kunna användas i AI-projekt är ostrukturerad och håller låg kvalitet.

Utforskare

Utövare

Vi har förstått hur AI påverkar vår bransch och har satt upp tydliga mål för hur vi ska hantera utvecklingen. Vi investerar tid och pengar i AI – både för individuell effektivisering och arbetar systematiskt med att affärskritiska arbetsflöden.

Det finns AI-roller i organisationen och tillräcklig kompetens för att själva utveckla AI-piloter med egen data. Vid mer avancerade projekt har vi upparbetade externa samarbeten. De flesta medarbetarna får ut värde av Gen AI-verktyg i sina olika roller.

Vi har en systematik och kontinuitet för att identifiera, utvärdera och prioritera olika AI-projekt. Lyckade användningsfall sprids bland medarbetare och det finns budget för att utveckla mer avancerade AI-projekt och arbetsflöden.

Det finns en tydlig process för att driva och mäta framgång i AI-projekt i företaget. Med hjälp av förändringsledning maximerar vi nyttan från de tekniska lösningarna. Vi säkerställer datakvalitet och sätter upp tydliga mål för alla projekt.

Vi utbildar medarbetare i säker och ansvarsfull AI-användning. Vi har policyer för AI-användning som täcker datasäkerhet och integritet. Det finns utsedda personer som ansvarar för att granska AI-projekt innan de sätts i drift.

Utövare

Professionell

Planen för hur vi ska hantera förändringar som AI medför har kommunicerats tydligt. Vi har värdeskapande AI-system driftsatta och arbetar systematiskt med att utvecklas inom området.

Vi har medarbetare med specialiserade AI-roller, såsom *data scientists* eller ML-ingenjörer. Vi utbildar medarbetare inom olika AI-områden, både spetsigt och brett. Att använda AI-verktyg är vardag.

Vi använder egen data för skräddarsy AI-lösningar som skapar stora värden för många. Vi automatiserar arbetsflöden med AI – både för vårt kunderbjudande och för intern effektivisering.

Våra AI-projekt fokuserar på långsiktig hållbarhet och värdeskapande. Vi har ett systematiskt tänk kring vår AI-utveckling och tydliga processer för att hantera och tillgängliggöra data. Vi ser oss själva som en datadriven organisation.

Tydliga policies finns och jurister tittar på vilka krav EU AI Act ställer på oss. Processer för riskbedömning och kvalitetskontroll finns. Vi arbetar aktivt med att identifiera och minska bias och skydda personuppgifter.

Professionell

Ledare

AI är en central del av både vår affärsmodell och hur vi driver bolagets olika avdelningar. Våra medarbetare följer noga den tekniska utvecklingen och vi driver branschen framåt.

Vi har AI-kompetens utspridd i hela organisationen och vi anses vara en attraktiv arbetsplats för AI-specialister. Vi samarbetar med ledande AI-forskare och institutioner.

Vi har affärskritiska AI-lösningar i drift. Stora delar av rutinarbetet i företaget är automatiserat. När vi inför nya AI-användningsfall tänker vi igenom hela värdekedjan för att hitta möjligheter till samordning och synergieffekter.

Vi gör det enkelt för olika team att integrera AI effektivt i olika arbetsflöden så att AI-lösningar enkelt kan skalas upp. Medarbetare kommer åt data från hela organisationen. Kontinuerlig feedback från medarbetare och kunder bidrar i utvecklingen.

Vi leder arbetet inom ansvarsfull AI i vår bransch. Full koll på EU AI Act och processer för riskklassificering finns på plats. Vi eftersträvar en mångfald av kompetenser i all AI-utveckling och arbetar aktivt med att identifiera och minska bias, samt öka transparens kring hur vi använder tekniken.

Ledare

Gårdsnära AB

Lokala smaker med hållbar vision

Detta är en fiktiv berättelse
framtagen till en övning i att
skatta ett företags AI-mognad.

Med stark förankring hos lokala producenter och en tydlig hållbarhetsvision har Gårdsnära AB påbörjat sin resa mot att bli en framtida nyckelspelare i den svenska livsmedelssektorn.

Bakom företaget står Anna Berg och Martin Ek, som grundade Gårdsnära med målet att förenkla tillgången till lokalt producerade råvaror för klimatmedvetna konsumenter. Gårdsnära har i dag tolv anställda och erbjuder ett varierat sortiment av säsongsbaserade produkter från ett femtiotal producenter och gårdar. Totalt omfattar sortimentet närmare 800 unika varor. Försäljningen sker via en enkel e-handelslösning, och leveranserna sköts i samarbete med en lokal transportfirma.

Enkel teknik, stora ambitioner

Gårdsnära har valt standardlösningar för sin e-handel, men de olika systemen kräver fortfarande mycket manuellt arbete. Många mindre leverantörer skickar information via e-post, och lagarsystemet är inte helt integrerat med e-handelsplattformen. För några månader sedan deltog de i ett innovationsprogram och tog fram en prototyp med AI-stöd för att förutsäga efterfrågan och föreslå inköp. ”Det var en ögonöppnare. Lärorikt och spännande, men sen när vi kom hem till vardagen blev det svårt att anpassa det vi hade gjort till vår verklighet,” säger grundarna. Däremot valde de att börja se över hur intern data från kundservice, leverantörer och logistikpartners kan struktureras.

Både Anna och Martin är intresserade av hur AI kan stödja verksamheten på sikt, men ser det som ett framtida steg. De har även diskuterat att ta fram miljödata för att bättre kunna kommunicera klimatnyttan till sina kunder, något de tror skulle kunna få försäljningen att ta fart ännu mer. Målet är att växa med 20-50% per år under de kommande åren.

Små steg mot framtiden

Annas syster Maria ansvarar för det digitala och tekniska i verksamheten. Hon har bland annat introducerat Chat GPT för marknadssteamet för att effektivisera arbetet med produkttexter. Tjänsten används också för att göra de varierande innehållsförteckningarna från de lokala leverantörerna lite mer enkla att tolka för kunderna. På det hela har arbetet med språkmodeller frigjort tid som nu kan läggas på att fördjupa relationerna med kunder och producenter.

Trots insikten att bolagets digitala teknik är avgörande för deras konkurrenskraft, och flera idéer kring hur AI skulle kunna hjälpa dem att öka sin försäljning, finns det ingen uttalad plan. Beslut om investeringar i teknik tas vid behov, och resurserna är begränsade. ”Vi vet att vi skulle behöva mer fokus på detta, men alla resurser behöver läggas på vårt nya kyl-lager som vi hoppas kunna stå klart innan slutet på nästa år,” säger Martin. Teknik och AI får växa in naturligt. Resan har bara börjat, men riktningen är tydlig – mot en mer hållbar och smart livsmedelsförsörjning.

Designly AI

Framtidens designbolag

Detta är en fiktiv berättelse
framtagen till en övning i att
skatta ett företags AI-mognad.

Designly grundades för 18 månader sedan av två designers som ville undersöka generativ AIs potential att ”demokratisera designprocessen”. Resultatet: en AI-driven SaaS-produkt för att ta fram varumärkeskoncept och visuella identiteter till företag.

Det har gått snabbt för Designly AI. Mottagandet har varit gott och teamet sitter nu på en inkubator för att accelerera verksamheten. De är 3 personer i bolaget: Annie (vd och grafisk designer), Michael (creative director) och Billie (CTO). Annie & Michael har stor erfarenhet inom grafisk design, medan Billie är full stack-programmerare, med erfarenhet från maskininlärning på ett stort industribolag. Nyligen bolaget sin första ängel-investering, 5 miljoner SEK för 12% av bolaget. I samband med investeringen enades styrelsen om en stor vision: På 6 månader ska bolaget skala från 100 till 10 000 kunder.

AI-first internt – äntligen

”När investeraren kom in ställes ett enkelt krav: visa att ni kan använda er egen medicin,” berättar Annie. ”Vi öronmärkte tid värd 500 000 kronor för att automatisera våra interna processer med hjälp av AI. Det var en aha-upplevelse – vi hade byggt ett AI-verktyg för andra men kört de flesta av våra interna processer helt utan.” Teamet identifierade de tre största flask-

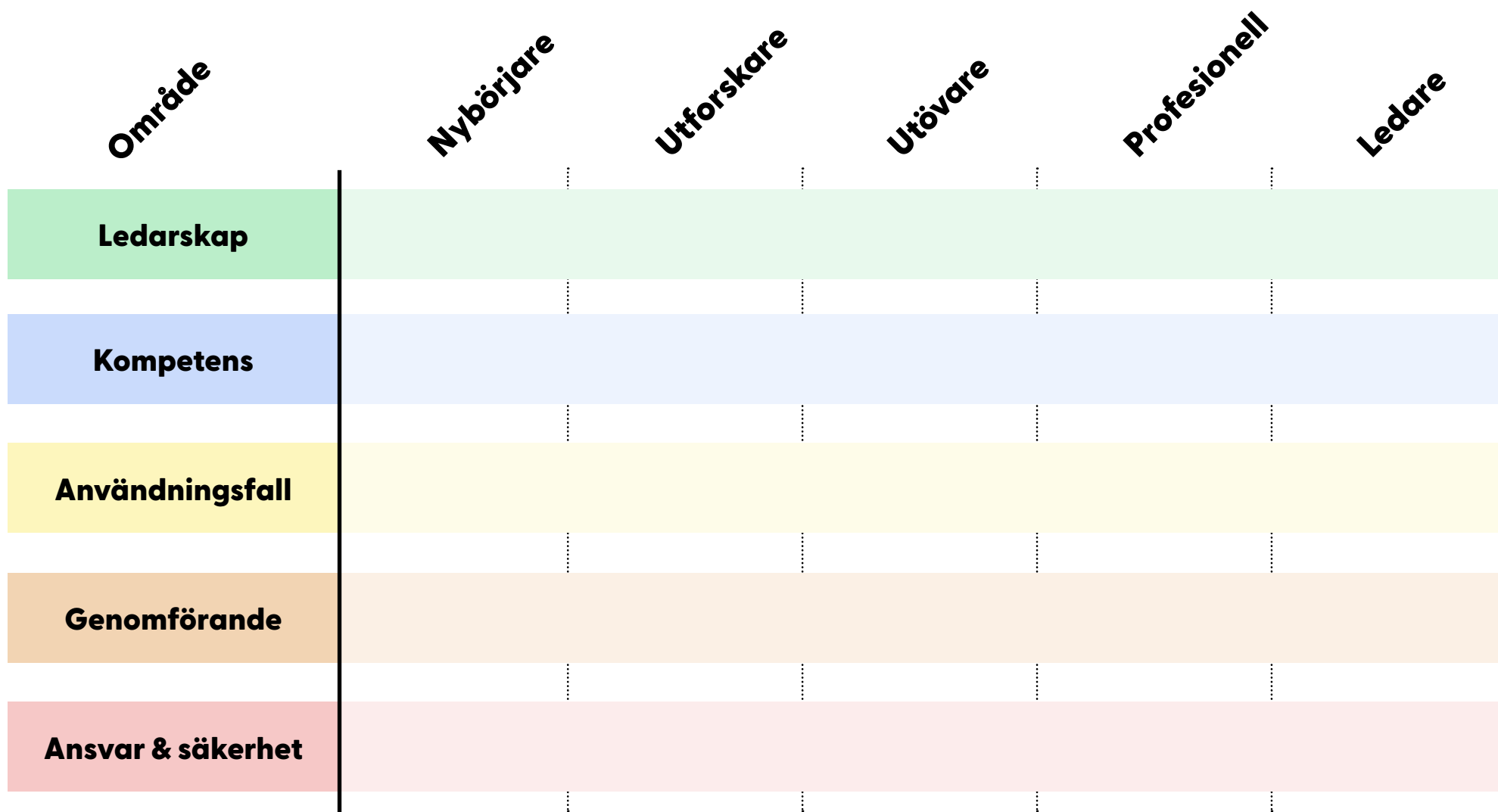
halsarna: kund-onboarding (4-8 timmar per kund), kundinsikter från produktanvändning, och säljprocessen. De prioriterade onboarding först och körde sin första AI-pilot för två månader sedan. ”Nu testar vi version 2 med 20 nya kunder och mäter time-to-value,” säger Annie. Parallellt analyserar Michael användardata genom en dashboard varje dag. ”Förut tittade vi på det en gång i månaden, manuellt.” De har också börjat strukturera sin data. ”All kunddata låg utspritt – i mail, i produktloggar, i support-trådar. Nu bygger vi en central datapipeline,” förklarar Billie.

Kompetens finns – men tiden inte

Alla tre använder nu AI-verktyg dagligen och har en veckouppföljning där de delar lärdomar. ”Förut körde alla sitt egna race,” säger Annie. Men utmaningar finns: ”Ingen av oss har hunnit sätta oss in ordentligt i agenter och mer avancerade workflows. Vi har kompetensen att lära oss, men kapaciteten är begränsad,” medger Billie. Kunderna ställer ofta frågor om datasäkerhet och upphovsrätt – frågor som teamet fortfarande svarar lite olika på. ”Vi har börjat jobba med en jurist, särskilt med tanke på AI Act. Men tydliga policier saknas fortfarande,” erkänner Annie. ”Det här är nästa stora fokusområde.”

”Vi är inte i mål, men vi har börjat resan,” sammanfattar Annie. ”För sex månader sedan pratade vi om att ’vi borde använda AI mer’. Nu kör vi faktiskt piloter som skapar värde, vi mäter resultat och har budget för att göra det ordentligt.”

Skatta företagets nuläge

Välj ut ett prioriterat område

Välj område

Ledarskap

Kompetens

Användningsfall

Genomförande

Ansvar & säkerhet

Nuläge

Beskriv nuläget kopplat till området

Kommentar

Några andra intressanta kommentarer, frågor eller funderingar som dykt upp under samtalet?

Målsättning

3

6

12

Vart vill du vara om 3, 6 och 12 månader?

Actions

1

2

3

Vad blir dina tre första steg för att förflytta dig inom området?

Välj ut ytterligare ett prioriterat område

Välj område

Ledarskap

Kompetens

Användningsfall

Genomförande

Ansvar & säkerhet

Nuläge

Beskriv nuläget kopplat till området

Kommentar

Några andra intressanta kommentarer, frågor eller funderingar som dykt upp under samtalet?

Målsättning

3

6

12

Vart vill du vara om 3, 6 och 12 månader?

Actions

1

2

3

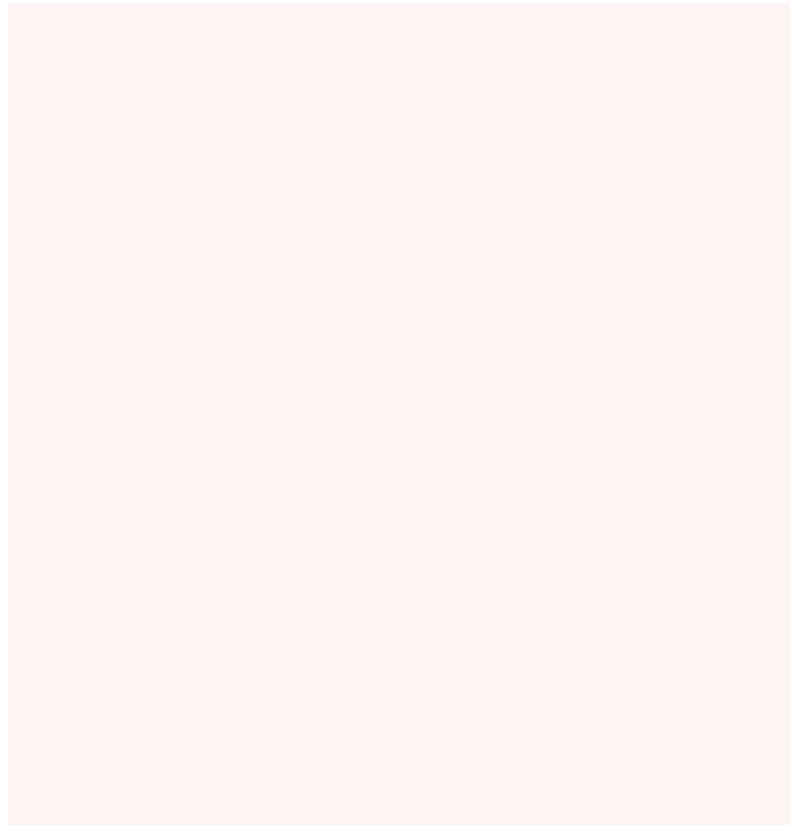
Vad blir dina tre första steg för att förflytta dig inom området?

Vilka förutsättningar har företaget att lyckas med sin AI-resa?

Styrkor

Utmaningar

Beskriv företagets styrkor och utmaningar kopplade till dess AI-utveckling. Utgå från såväl interna som externa perspektiv.